

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 45/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED],
proti postupu a rozhodnutiu Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. 3 Kn 70/23/2200-4 z 28. septembra 2023 a proti postupu a rozhodnutiu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov sp. zn. UVTOSaUVV-04804/13-LO-2023-3 z 24. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozhodnutiami orgánov verejnej moci označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiada tiež uloženie zákazu pre Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ústav“) pokračovať v porušovaní jeho základných práv a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 20 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ je od roku 2015 vo výkone trestu odňatia slobody, pravidelne nakupuje potraviny, hygienické potreby, písacie potreby a iný tovar v predajni obchodnej spoločnosti, ktorá sa nachádza

v ústave, o ktorej uvádza, že má vzhľadom na okolnosti dominantné postavenie. Sťažovateľ s ohľadom na podmienky vo výkone trestu nemá možnosť zaobstarať si tieto tovary iným spôsobom. Poukazuje na nízku kvalitu a jednotvárnosť stravy v jedálni ústavu, na vysoký počet sťažností odsúdených na stravu. Zároveň poukazuje na rozdiel v cenách jednotlivých vybraných položiek tovarov v predajni v ústave a v maloobchodnej sieti, pričom vyčísluje percentuálny rozdiel v cenách tovarov s tým, že ceny tovarov v predajni v ústave sú v niektorých prípadoch násobne vyššie.

4. Sťažovateľ ďalej poukazuje na zmluvu uzatvorenú medzi ústavom a obchodnou spoločnosťou zo 14. januára 2022 o nájme nebytových priestorov v ústave, v zmysle ktorej sa podľa čl. 1 bodu 7 tejto zmluvy nájomca zaväzuje udržiavať cenovú hladinu predávaného tovaru na úrovni primeranej lokalite podľa sídla prenajímateľa v maloobchodnej sieti. Podľa jeho názoru má štát, zastúpený Zborom väzenskej a justičnej stráže, pozitívnu povinnosť udržiavať ceny potravín a ďalšieho tovaru v predajni v priestoroch ústavu na úrovni cien obchodného tovaru v maloobchodnej sieti mimo ústavu.

5. Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv cenotvorbou v predajni v ústave podaním na krajskej prokuratúre z 11. augusta 2023. Prokurátor krajskej prokuratúry upovedomením z 28. septembra 2023 sťažovateľovi oznámil, že jeho podanie bolo odstúpené na riešenie ústavu, a poznamenal, orgán prokuratúry nedisponuje právomocou vstupovať do cenotvorby súkromných podnikateľských subjektov.

6. Ústav po postúpení veci z krajskej prokuratúry vydal 24. októbra 2023 namietaný záznam o prešetrení sťažnosti, v ktorom poukázal na skutočnosť, že na prevádzku predajne bola vyhlásená verejno-obchodná súťaž, pričom víťazná obchodná spoločnosť splnila všetky podmienky súťaže, čo napokon skonštatovalo aj Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ktorého súhlas bol nevyhnutný na uzavretie zmluvy o nájme nebytových priestorov.

7. Ústav tiež uviedol, že pokiaľ ide o údajné výrazne predražené ceny tovarov, v zmysle pokynu č. 9/2013 na zabezpečenie zvýšenia kvality služieb v zriadených predajniach pre osoby vo výkone väzby alebo osoby vo výkone trestu odňatia slobody je vykonávaná periodická kontrola kvality služieb a cien predávaného tovaru podľa platného cenníka. Súčasťou kontroly je porovnanie cien predávaného tovaru s cenami v obdobnej predajni v regióne. V roku 2023 poverení príslušníci ústavu vykonali periodické kontroly kvality služieb a cien predávaného tovaru v dňoch 24. marca 2023, 18. mája 2023 a 28. septembra 2023. Na základe výsledkov kontroly uskutočnenej 18. mája 2023 bol prevádzkovateľ ústavnej predajne vyzvaný na odstránenie zisteného nedostatku, a síce odstránenie neprimeraného zvýšenia cien kontrolovaných komodít v niektorých položkách. Prevádzkovateľ ústavnej predajne bol vyzvaný na odstránenie zistených nedostatkov v lehote do 15. júna 2023. Ústav v závere konštatoval, že nezistil porušenie práva alebo právom chráneného záujmu sťažovateľa konaním alebo opomenutím konania príslušníkmi ústavu a sťažnosť vyhodnotil ako neopodstatnenú.

8. Sťažovateľ tvrdí, že napriek uvedenému k náprave cien nedošlo. Ceny podľa jeho názoru nezodpovedajú možnostiam odsúdených, poukazuje na nízky príjem, ktorý majú odsúdení za prácu.

9. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Namietaným upovedomením krajskej prokuratúry bol podnet sťažovateľa odstúpený na riešenie ústavu. V ústavnej sťažnosti absentuje uvedenie dôvodov, argumentácia, v čom konkrétnom vo vzťahu k namietanému postupu a upovedomeniu krajskej prokuratúry vidí sťažovateľ porušenie svojich základných práv.

11. Krajská prokuratúra pri postúpení podnetu ústavu ako miestu, v ktorom sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody a súčasne v ktorom sa nachádza predajňa, ktorej sa podanie sťažovateľa týkalo, postupovala v súlade s ustanovením § 33 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého ak prokurátor zistí, že na vybavenie podania je príslušný iný orgán, postúpi ho príslušnému orgánu a o postúpení podania upovedomí jeho podávateľa najneskôr do 15 dní od pridelenia podania na vybavenie. V tomto postupe a ani v samotnom upovedomení ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajskej prokuratúry, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

12. Sťažovateľ ústavu vytýka, že napriek tvrdeniu o pravidelnom vykonávaní kontrol cien, zistené nedostatky neboli odstránené a ceny považuje naďalej za neprimerane vysoké.

13. Ústavný súd pripomína princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje predovšetkým na § 18 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre, podľa ktorého prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Podľa § 18 ods. 3 písm. c) zákona o prokuratúre je prokurátor povinný písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miesta výkonu väzby alebo trestu, resp. ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

15. Skutočnosť, že sťažovateľ sa najskôr obrátil na krajskú prokuratúru, ktorá jeho podanie odstúpila na vybavenie ústavu, nebráni orgánom prokuratúry na základe podnetu sťažovateľa podľa

§ 31 ods. 1 a ods. 2 zákona o prokuratúre preskúmať namietaný postup a prijaté opatrenia zo strany ústavu. Z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sa sťažovateľ domáhal preskúmania postupu a opatrenia ústavu príslušnou prokuratúrou.

16. V neposlednom rade ústavný súd odkazuje aj na prostriedok nápravy, ktorý poskytuje právna úprava podľa ustanovenia § 65da a nasledujúcich zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Zbore väzenskej a justičnej stráže“), ktoré upravuje systém podávania sťažnosti podliehajúci kontrole zo strany Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

17. Z uvedeného možno v okolnostiach prerokúvanej veci sumarizovať, že sťažovateľ mal a má možnosť domáhať sa ochrany ním označených práv prostredníctvom príslušnej prokuratúry ako orgánu vykonávajúceho dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ktorá je oprávnená a zároveň povinná v prípade zistenia porušenia právnych predpisov ústavom na výkon trestu vo vzťahu k osobe sťažovateľa zabezpečiť nápravu nezákonného stavu a tiež má možnosť obrátiť sa na príslušné zložky Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákona o Zbore väzenskej a justičnej stráže.

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

19. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhovateľovi, ktorý požiadala o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

20. Vychádzajúc z materiálnej koncepcie ochrany základných práv sťažovateľa, ako aj z potreby posúdenia, či v prejednávanej veci nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd pristúpil k vecnému posúdeniu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti.

21. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu